

Organisering – metoden för påverkan

Vi har långt att gå innan vi kommit fram till målet – en annan värld. Fortfarande råder svält, krig och snedfördelning av jordens resurser. Nords överkonsumtion har medverkat till allt fler naturkatastrofer. Påståendet om hur stor inverkan människans konsumtion haft på klimatomställningarna kan diskuteras, något som däremot är säkert är att vissa har möjlighet att förebygga katastrofer medan många inte kan göra någonting alls åt sin situation. Ekosystemets sårbarhet gör sig alltmer påmint och de som utsätts hårdast är de med minst resurser att gardera sig med. Detta är något som vinterns oväder gjort oss påmind om. Men efter stormarna har lagt sig försvinner tv-teamen och kvar finns förstörda hus, städer och jordbruksmarker som måste byggas upp på nytt. För medel som inte finns. Nords dubbelmoral vad gäller miljöfrågor visar sig också tydligt i den brist på ansvar som gäller multinationella företags verksamhet.

Karin Ander, medlem i VFSN, besökte strejkande bananarbetare i Managua som kräver att bananplantagernas ägare ta ansvar för de skador bekämpningsmedel orsakat. Längre fram i tidningen skriver hon om arbetarnas väg till upprättelse. Orättvisorna synliggjordes tack vare att många människor gick ihop och tillsammans manifesterade sin ståndpunkt. Att organisera sig är en förutsättning för att nå igenom med sitt budskap, om man inte har tillgång till pengar och de stora opinionskanalerna.

Behovet av att världens folk organiserar sig och solidariserar sig med varandra är lika stort i dag som någonsin. Då allt fler känner att deras röster dränks i informationsbruset och möjligheten att påverka känns obefintlig. Det behövs dock former för att enas, bli en starkare röst och på så sätt nå ut till fler. På många håll i världen tas steg för att ena mindre grupper till större sammanslutningar. Ibland slås grupper ihop totalt, ibland rör det sig om lösa nätverk som till exempel den sociala rörelsen. Är det ont om

ekonomiska resurser får man ta till andra resurser. De flesta har en idé om något de vill genomföra och är det många som enas om en tanke blir det lättare att genomföra den. Överallt i samhället ser man samma sak i allt från idrottsklubbar och sångkörers till fackförbund och politiska partier. Vi måste vara många för att nå ut med vårt budskap. Precis som så många andra tar VFSN steg för att organisera sig med andra. Förutom att solidarisera sig med våra samarbetsorganisationer i Nicaragua deltar VFSN i ett samarbete med andra biståndsorganisationer. Idén är bland annat att stärka vår röst i det offentliga rummet och kunna påverka opinionen i Sverige. I detta nummer kommer vi att presentera dessa organisationer och själva processen lite närmre.

Även inom föreningen måste organisering öka. Vi måste stärka organisationen för att underlätta arbetet. Det kan ibland kännas ensamt och stretigt som enskild medlem eller ute i lokalgrupperna. Känslan av att inte känna sig som en del av ett större sammanhang kan ibland få en att tappa orken. Vi i informationsgruppen vill försöka råda bot på detta genom att möjliggöra en bättre tvåvägskommunikation inom organisationen. Vi måste bli bättre på att kommunicera mellan grupper, lokalavdelningar och medlemmar. Dels om rent praktiska saker såsom projekt, uppföljning och arrangemang inom VFSN, dels om hur vi ställer oss till händelser utanför föreningen. I detta nummer lanseras därför ett utrymme för era inlägg, korta som långa. Först ut är en debattartikel om utbyten skriven av Mats Carlsson. Läs, begrunda och svara gärna! Det går så klart lika bra att skriva ett inlägg om något helt annat eller reagera på något som skrivits om i tidningen. *Nyheter från Nicaragua* har från och med nu också en egen mailadress, nica_nyheter@yahoo.se, dit inlägg och dylikt kan skickas. Även artikelförslag, brev eller önskningspar på ämnen att ta upp välkomnas varmt.

Caroline Johansson

Gemensam

Finns VFSN kvar om fem år, eller har projektbeslut, kvitton och gamla nummer av Nyheter från Nicaragua hamnat på Landsarkivet, för att någon forskare ska kunna gräva i Nicaragua-solidaritetens historia?

Det finns ingen som äger en pålitlig kristallkula, för vi vet egentligen väldigt lite vad framtiden har i sitt sköte. Skulle till exempel sandisterna kunna komma tillbaka till makten i höst, kommer det sannolikt att utlösa brutala motreaktioner från USA:s sida och leda till ökat intresse för Nicaragua i Sverige.

Om man däremot utsträcker de senaste tio årens medlemsutveckling in i framtiden, skulle VFSN knappt ha några aktiva kvar år 2010, kansliet i Stockholm skulle vara avvecklat, men kanske finns det två nicaraguaner anställda i Managua mot dagens enda.

Bekymmer om framtiden

VFSN är inte ensam om att bekymra sig för framtiden, utan flera andra organisationer inom solidaritetsrörelsen utsätts för ett stort förändringstryck. I framtiden kommer det att ställas större krav på att organisationerna samlar in betydligt mer pengar än i dag, att de märks mer i samhällsdebatten och att de lyckas engagera nya grupper i Sverige. Om man kan tala om en kris, är det Sverige som är satt i fokus, inte organisationernas arbete i utvecklingsländerna. Det beror nog inte på att det skulle vara större anledning till förändringar här, utan föranleds av andra orsaker som till exempel att biståndsinsatser sällan blir riktigt granskade.

Sedan några år tillbaka har det diskuterats

NYHETER FRÅN NICARAGUA

Nr 4-2005
Årgång 25

Nyheter från Nicaragua ges ut av Vänskapsförbundet Sverige-Nicaragua, Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm, e-post: nica_nyheter@yahoo.se, tel: 08-642 08 81.

Ansvarig utgivare: Erik Nilsson.

Redaktion: Ingvar Enghardt, Caroline Johansson, Gabriella Fahlström Spiik, Erik Nilsson, Wille Olsson, Sofia Sánchez, Lasse Wallin och Jennie Wangel.

Medarbetare i Nicaragua: Berit Svensson H.

Redaktionen ansvarar ej för signerade artiklar.

Omslagsfoto: Gustaf Thunqvist och Public Domain.

Prenumeration ingår i medlemsavgiften för VFSN som är 200 kronor per år. Beloppet sätts in på postgiro 87 06 91-3.

Du kan även prenumerera för 75 kronor per år. Enstaka nummer kan beställas från VFSN:s expedition.

Tryckningen sker hos Agraphica Miljötryck.

VFSN:s kontaktpersoner:

Alingsås: Kenth Östlund, tel 0322-63 96 52 **Eskilstuna:** Katarina Bäcklund, tel 016-14 64 98 **Falköping:** Berit Eriksson, tel 0515-193 56 **Filipstad:** Valborg Frankén, 0590-120 58 **Färnebo:** Åsa Lilja, Färnebo folkhögskola, tel 0291-202 75 **Gävle:** Gerardo Lizano, 026-13 29 86 **Göteborg:** Helena Prane, 031-21 38 19 **Jönköping:** Mats Svensson, tel 036-12 76 16 **Kalmar:** Bo Hellström, tel 0480-47 69 15 **Linköping:** Ingegerd Hansson, tel: 013-21 28 76 **Luleå:** Rolf Viklund, tel 0920-26 90 15 **Lund:** Joachim Lentz, tel 040-46 47 36 **Malmö:** Marianne Gottfries, 040-97 85 12 **Stockholm:** Föreningskontor, tel 08-642 08 81 **Västerås:** Lasse Wallin, tel 021-35 03 57.

organisation för global rättvisa

bland några av Solidaritetshusets organisationer i Stockholm att skapa en gemensam front utåt, en sekulariserad version av biståndsorganisationen *Diakonia*. Arbetsnamnet är Gem, som inte betyder något i sig utan syftar på att skapa en gemensam organisation för några av organisationerna på Solidaritetshuset. Precis som Diakonia är en paraplyorganisation för frikyrkor i Sverige, skulle Gem samla ett antal oberoende organisationer till en gemensam plattform. Några har föreslagit den nya skapelsen namnet Parasol, En annan värld eller *Otro mundo*. Själv kan jag tänka mig att man kallar organisationen Proglob eller Prog, utläst som Progressiva rörelser för organiserings globalt, VFSN-Prog.

Svalorna (Latinamerika), Afrikagrupperna, Utbildning för biståndsverksamhet (UBV), Framtidsjorden, Färnebo folkhögskola och VFSN diskuterar i dag om att bilda en gemensam solidaritetsorganisation, som skulle kunna börja agera under gemensamt namn tidigast 2007.

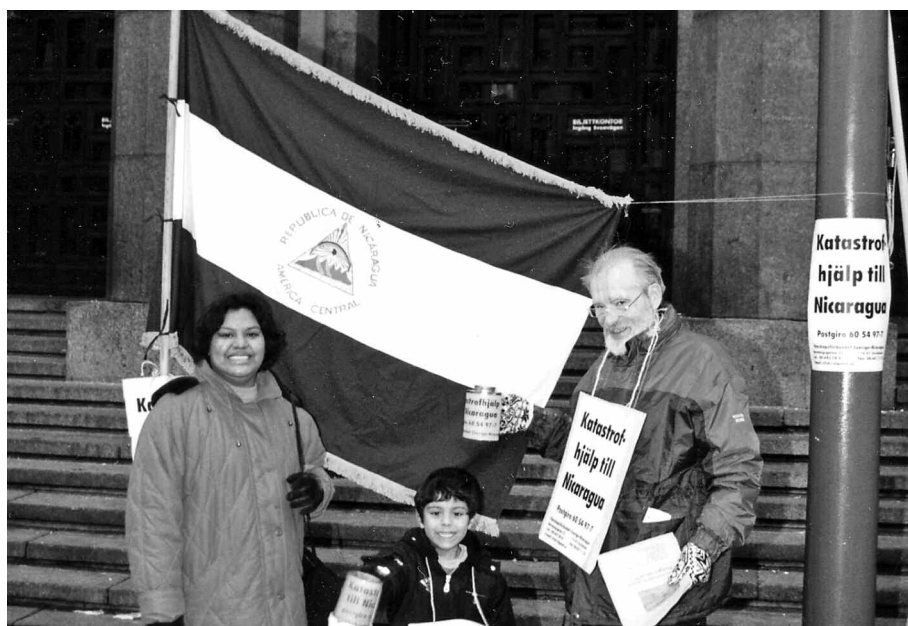
VFSN är minstingen

Alla har verksamhet i Latinamerika, med undantag för Afrikagrupperna. De skiljer sig alla vad beträffar struktur, storlek och metoder. VFSN är minstingen i gruppen med bara två anställda och störst är UBV som har cirka 40 volontärer i utlandet. Inom Gem är Framtidsjorden den mest decentraliserade, som inte fattar några centrala beslut förrän medlemmarna har tagit ställning, vilket kan ta lång tid, men skapar förutsättningar för omfattande medlemsdemokrati.

Faktiskt är det så att VFSN och Afrikagrupperna har mycket gemensamt genom att båda har biståndsprojekt som främsta metod och också på grund av att båda har relativt många medlemmar. Både Svalorna och UBV har däremot få medlemmar i förhållande till omsättningen eller antalet biståndsarbetare, de är således mer renodlade volontärorganisationer och starkt beroende av statsbidrag.

Färnebo folkhögskola, nordost om Gävle, kom med i diskussionerna för ungefär ett år sedan och har en given plats genom att några av Gem-organisationerna samarbetar med skolan sedan många år tillbaka.

Viktigast för att samarbetet inte ska bära på fröet till organisationernas undergång är att de som vill vara med i Gem delar några grundläggande värderingar och analyserar världs-

"I framtiden kommer det att ställas större krav på att organisationerna samlar in betydligt mer pengar än i dag." Efter orkanen Mitch 1998.

FOTO: JUHA VILPPUNEN

ordningen på liknande sätt. Samtliga vill således omfördela ekonomiska resurser för att skapa global rättvisa och utveckling. Alla ser samarbetet med folkliga organisationer i utvecklingsländerna som sin speciella nisch. Viktigt är också att allt sker i en så kallad folk-rörelseanda, som exempelvis innebär aktivt deltagande och erfarenhetsbaserad kunskap. Bland medlemsorganisationerna finns även uppfattningen att man ska verka för att andra perspektiv och kulturen från utvecklingsländerna ska få ökat genomslag bland länderna i väst och att alla beslut måste beakta konsekvenserna för miljön.

Kraftfullt opinionsarbete lockar

Det som lockar med att förverkliga idén om en stor solidaritetsorganisation är att VFSN skulle kunna bedriva ett mycket mer kraftfullt opinionsbildande arbete och att samarbetet mellan organisationerna på lokalplanet kanske får en rejäl stimulans. Exempelvis kunde det bli lättare för VFSN i Karlskoga att organisera en seminariehelg med Afrikagrupperna och Svalorna över temat social turism, som backas upp av Prog, eftersom det av organisationerna är den höstens prioriterade tema. Ett annat skäl är att det skulle vara lättare att påverka beslutsfattare.

I dag är det få bland dem som bestämmer som skulle tillmäta någon betydelse åt det som VFSN säger, men om vi däremot hade flera

tusen medlemmar, nästan 100 volontärer och egna media, vore det oklokt att inte lyssna till våra argument.

Vad skulle hända om VFSN inte gick med eller om Gem-processen avstannar och VFSN i stället fortsätter att vara en bidragstagare hos Forum Syd? Jag tror inte att det skulle påverka så mycket de närmaste två till tre åren, men sedan när organisationen än mer har försvagats skulle det antagligen bli svårt att motivera Sida-bidrag för volontären. Ett viktigt skäl till varför VFSN bör få statsbidrag är enligt mig att det finns en relativt stor medlemsaktivitet eller på annat sätt intresserade medlemmar.

Den dagen då det inte finns adoptions- och lokalgrupper är VFSN:s dagar räknade. För mig är den stora frågan om ett omfattande samarbete med flera andra och mycket större organisationer kan leda till att det blir fler aktiva medlemmar, eller om Parasol blir en byråkratisk koloss som krossar intresset för att bidriva solidaritetsarbete lokalt och med just Nicaragua i fokus?

Mats Carlsson

► **Diakonia** är fem svenska trossamfundens gemensamma biståndsorgan, bildat 1985 och som ger stöd till organisationer i drygt 30 länder.

► **VFSN** har en anställd volontär, Berit Svensson Hernandez, sedan 2001 och en lokalanställd, Erich Chavarría, sedan 2004.